

**Alla ska med
när Dalarna
ställer om.**

miljöpartiet de gröna

DALARNA

Vår gröna vision

Vår gröna vision grundar sig på våra tre solidariteter

- solidaritet med djur, natur och det ekologiska systemet
- solidaritet med kommande generationer
- solidaritet med världens alla människor

Alla ska med när Dalarna ställer om. År 2030 är vårt gröna Dalarna ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbart. Vi skyddar mer natur och gör det som krävs i arbetet med klimat, miljö och social rättvisa. Vi har balans i vår vardag och kulturen har sin givna plats. Här känner vi oss välkomna och har tid för varandra. Vården är god och nära. Är du gammal blir du väl omhändertagen och barnen har en bra skola och barnomsorg. Vi har ett gott samhälle för alla där ingen lämnas utanför!

Klimat och transporter

Miljö och klimat är vår tids ödesfrågor. Vi behöver prioritera omställningen till ett klimatvänligt samhälle och anpassa oss till att leva inom naturens ramar, med respekt för vår miljö och natur. Vi vill kraftigt höja tempot i klimatarbetet, minska utsläppen och helt fasa ut fossil energi.

Miljöpartiet vill satsa mera pengar på kollektivtrafiken och sänka biljettpriserna. Vi vill förbättra och förstärka kollektivtrafiken. Vi vill att fler resor görs med cykel och att regionen lägger större fokus på cykelfrågor. En klimat- och miljöfond behöver skapas i Region Dalarna, så att klimatsmarta och miljöbra investeringar kan genomföras.

Dalarna ska prioritera gång-, cykel- och kollektivtrafik. Vi vill satsa mera på järnvägen i Dalarna och vill se en kraftig upprustning av Dalabanan, Bergslagsbanan och Inlandsbanan. Vi vill att det ska vara billigt och enkelt att resa klimatsmart.

Miljöpartiet vill

- minska utsläppen av växthusgaser med minst 75 procent från 2018 till 2030
- satsa på energieffektivisering
- ha 100 procent förnybar energi
- satsa på förnybar energi som sol och vind
- stärka miljöarbetet i Region Dalarna
- inrätta en klimat- och miljöfond i Region Dalarna

- satsa på att återställa våtmarker för att minska utsläppen och binda in mera koldioxid
- satsa mera på kollektivtrafiken
- sänka priserna i kollektivtrafiken
- ta fram en regional cykelplan
- satsa mer på järnvägen i Dalarna

Miljö och biologisk mångfald

Den biologiska mångfalden minskar snabbt.

Anledningen är att många naturliga livsmiljöer

försvinner. Den naturliga, varierade och artrika

skogen har genom kalhyggesbruk blivit artfattiga plantageskogar. Sverige har

beslutat att skydda 17 procent av alla naturtyper. Forskningen visar att mer

behöver skyddas. Vi vill följa vetenskaplig expertis och internationella

åtaganden om skydd för biologisk mångfald.

Den fjällnära skogen i Dalarna är en del av Sapmi och en förutsättning för en fungerande rennäring.

Åkrarna är oftast artfattiga monokulturer med en utbredd användning av bekämpningsmedel. Utvecklingen behöver vändas till förmån för ekologiska odlingar som har fler pollinerande insekter och andra arter. Vi behöver gå över till odlingsformer som inte är beroende av kemikalier och konstgödsel.

Idag är allemansrätt och strandskydd under hot. De är en del av det svenska folkets rätt till sin natur och strandskyddet är viktigt för både klimat och biologisk mångfald. Miljöpartiet vill inte bebygga strandmark.

Vi vill stoppa licensjakt på rovdjur men däremot göra det lättare att få tillstånd för skyddsjakt när det inte hindrar gynnsam bevarandestatus.

Miljöpartiet vill

- skydda mer natur
- skydda Dalarnas fjällskogar och gammelskogar
- verka för skogsbruk utan kalhyggen
- öka ekologiska livsmedel till minst 80 procent år 2030
- försvara allemansrätt och strandskydd
- att ett rikt växt- och djurliv gynnas
- att fler jordbruk och trädgårdsodlingar blir ekologiska
- stoppa licensjakt på rovdjur

Hälso- och sjukvård

Dalarna ska ha en hälso- och sjukvård som är hälsofrämjande, jämlik, effektiv och modern. Vården ska hålla god kvalitet, vara tillgänglig, fördelas efter medicinska behov och finansieras solidariskt. I en sjukvård präglad av gröna värderingar är du som patient delaktig i din vård. Personalen i vården är avgörande för kvaliteten i verksamheten. Den måste få större inflytande över hur vården organiseras. Hela befolkningen ska ha förutsättning för en god och jämlik hälsa, oavsett funktionsnedsättning eller förmågor. Tillgången till hjälpmedel ska vara god och funktionshinderorganisationer ska få stöd.

Mer än 4000 patienter väntar på operation i Dalarna. Vårdgarantin uppnås inte. Fler operationer i tid innebär att fler människor får ett aktivt liv utan värk. För att vårdgarantin fortsatt ska vara en garanti måste vården byggas ut. Efter flera år med ekonomiska överskott har nu Region Dalarna förutsättningarna att ta nästa steg, att bygga ut vården i Dalarna.

Vi vill att Region Dalarna blir en attraktiv arbetsgivare genom att låta personalen vara mer delaktig i utveckling av verksamheten. Det är viktigt att cheferna utvecklas som ledare och att utvecklingsarbetet drivs av alla gemensamt. Så kan arbetsmiljön förbättras och arbetet bli mer attraktivt.

Miljöpartiet vill

- förbättra personalens arbetsmiljö och ge dem mer inflytande
- höja personalens löner inom vården

- att fler utbildas inom vårdyrken
- att mer personal anställs och att operationssalar används mer effektivt
- att tillgången till hjälpmedel ska vara god
- att funktionshinderorganisationer fortsatt ska få stöd

Vårdcentralen ska vara den första fysiska ingången till vården. En större andel av den vård som utförs bör ske i primärvården. Det kräver att en större del av pengarna går till primärvården. Förebyggande hälsovård ska vara ett tydligt uppdrag som ska utvecklas tillsammans med personalen.

Behovet av barn- och ungdomspsykiatri (BUP) har ökat under flera års tid. Väntetiderna är ofta för långa, vilket ofta skapar psykiskt lidande hos patienter och anhöriga. Möjligheten att ta emot patienter behöver byggas ut.

Miljöpartiet vill

- satsa mera på vårdcentralerna
- att primärvården ska erbjuda mer vård och behandling för psykisk ohälsa
- fortsatt bygga ut och korta köerna inom barn- och ungdomspsykiatri
- förbättra tillgängligheten till 1177 och regionens egen vårdapp "Min vård"
- att de privata nätläkarna inte ska belasta den offentliga vården

Målet är att det ska finnas en barnmorska per födande kvinna. Vården ska bli bättre på att förebygga, upptäcka och behandla förlossningsskador.

Miljöpartiet arbetar för att tandvården ska ingå i högkostnadsskyddet för vård. Fler insatser behövs för att få personal att vilja arbeta inom Folktandvården.

Ju tidigare ett missbruk upptäcks, desto större är chansen att ge effektiv hjälp. Individer som lider av olika beroenden ska tidigt erbjudas en evidensbaserad behandling för sitt beroende.

Alla har rätt till ett gott bemötande inom vården. Att det finns hbtqia+ utbildad personal är bra för såväl patienter som personal.

Åldersdiskriminering ska inte förekomma mot patienter eller anställda.

Miljöpartiet vill

- minska antalet förlossningsskador och förbättra vården för kvinnor som drabbats av förlossningsskador
- att det ska finnas minst en barnmorska per födande kvinna
- att det finns hbtqia+ utbildad personal i vården
- motverka åldersdiskriminering mot patienter och anställda

Social rättvisa och demokrati

Vi står upp för mänskliga rättigheter, kvinnors rättigheter, fredsbyggande och fattigdomsbekämpning världen över. Vårt samhälle ska vara bra för alla. Det ska vara tryggt, grönskande och hälsosamt. Vi vill ha ett samhälle och en arbetsmarknad utan diskriminering. Lika lön för likvärdigt arbete är självklart.

Alla människor, oavsett etnisk tillhörighet, religion, kön, könsidentitet, sexuell läggning, funktionsnedsättning och ålder, ska ha samma möjligheter. Vi arbetar för nolltolerans mot sexuella trakasserier, hedersrelaterat våld, förtryck och kränkande behandling. Vi ska ha ett värdigt flyktingmottagande. Människor ska enkelt få kontakt med skola, vård och arbetsmarknad.

Miljöpartiet vill

- att alla får möjlighet att delta i arbetslivet utifrån sina förutsättningar
- ge fler kortare arbetstid med bibehållen lön
- att det offentliga utvecklar samarbete med idéburna organisationer och sociala företag
- främja öppenhet och insyn i offentliga verksamheter
- ha nolltolerans mot alla former av trakasserier
- stärka arbetet mot våld i nära relationer
- att samernas kultur och språk ska respekteras
- stärka möjligheterna för samägda och personaldrivna verksamheter
- arbeta för fred

Ett hållbart Dalarna

Region Dalarnas hållbarhetsarbete ska vara ett föredöme för andra. Region Dalarna ska bidra till att främja en hållbar utveckling ur ett ekologiskt, socialt och ekonomiskt perspektiv.

Landsbygden spelar en stor roll för att nå ett hållbart samhälle genom lokal matproduktion, energiproduktion och varierad företagsamhet. Vi vill skydda odlingsbar mark., Små och medelstora företag, kooperativ och ekonomiska föreningar är sätt att gynna ett motståndskraftigt näringsliv. Vi prioriterar lokalt och ekologiskt producerade varor. Vi behöver använda metoder för jordbruket som inverkar positivt på miljön och minskar lidandet för djuren. Vi vill ha en mer cirkulär och resursbaserad ekonomi.

Gröna områden är livsviktiga för att vi ska leva ett bra liv. Vi behöver natur nära våra hem.

Fler gamla träd behöver få stå kvar. Välmående träd som får lov att växa sig stora binder kol, fångar upp luftföroreningar, ger svalka och tar hand om regnvatten. Tusentals kemikalier, många skadliga, sprids i vårt samhälle. Vi behöver byta ut farliga kemikalier mot mindre farliga. Offentlig upphandling är ett viktigt verktyg för det.

Miljöpartiet vill

- att regionen arbetar hårdare och smartare för att nå sina hållbarhetsmål
- stödja lokal service, apotek, butiker, bank och post
- öka inköp av ekologiska och lokala produkter
- öka självförsörjningsgraden av livsmedel
- fasa ut farliga kemikalier
- att miljöer som barn vistas i ska vara fria från gifter
- verka för delning av saker, återbruk och återvinning
- låta fler gamla träd stå kvar
- att fler ska kunna odla även i tätorter

Kultur och folkbildning

Ett rikt kulturliv ger ökad livskvalitet och bidrar till att Dalarna blir mer attraktivt att leva i. Kulturella mötesplatser, fysiska såväl som digitala, ska fortsatt utvecklas. Vi vill ha tydliga demokrati- och jämställdhetskrav på de som får offentliga bidrag.

Region Dalarna ska i samarbete med kommunerna erbjuda kulturupplevelser och aktiviteter för barn och unga. Regionen ska i samarbete med kommunerna uppmuntra läsning för barn.

Miljöpartiet vill

- fortsatt stärka musiken, teatern, dansen och konsten
- att barn och unga ska erbjudas läs-, teater-, musik- och dansupplevelser
- utöka stödet till fria kulturskapare och kulturarrangemang
- att mötesplatser för kultur ska bli fler i hela Dalarna
- förbättra SFI och ge folkhögskolor möjlighet att genomföra kompletterande utbildningar i svenska språket
- ge fler möjlighet att kombinera språkträning och arbetspraktik
- fortsatt bekämpa hedersförtryck i alla former
- ha demokrati- och jämställdhetskrav för offentliga bidrag

Detta är Miljöpartiet de gröna i Dalarnas valmanifest.
Har du frågor eller vill veta mer? Kontakta oss gärna, eller håll koll
på oss i sociala medier!

dalarna@mp.se
facebook.com/mpdalarna
mp.se/dalarna/

Vi måste bli fler som jobbar
för ett hållbart Dalarna!
Bli medlem på mp.se/bli-medlem/

miljöpartiet de gröna

DALARNA

